

EKOLOGIJA ČOVJEKOVE SPOLNE NARAVI I UTJECAJ

RODNE IDEOLOGIJE OBZIROM NA KRŠĆANSKI POGLED

(Časopis Diacovensia 2019. broj 2 – Piše Marijo Volarević / Sintetika –Dragan Milošević) okoliš nego i

Sažetak: Autor u svom članku nastoji prikazati da je danas čovjek sve više svjestan da je ugrožena ne samo j antropologiji temeljni nedostaci rodne ideologije koja teorijski tehnicizmom zadire u samu srž čovjekove spolne naravi, čime izravno utječe na ekologiju ljudske njegova urođena spolna narav. Stvoren kao muško i žensko pozvan je odgovorno se ponašati prema stvarnosti od Boga darovanu a zrcali se u čovjeku istovjetno muškarcu i ženi. Međutim, ne ponaša se odgovorno čiji je čuvar, a ne gospodar, danas, pomoću rodne ideologije želi dominirati nad darovanoj spolnoj naravi. Autor ovoga rada želi upozoriti koji su prema kršćanskoj ideologiji i biblijsko-teološkoj antropologiji temeljni nedostaci rodne ideologije koja teorijskim tehnicizmom zadire u samu srž čovjekove spolne naravi, čime izravno utječe na ekologiju ljudske naravi i ekologiju obitelji.

Kršćansko – teološko antropološki osvrt

Uvod: Činjenica je da je čovjek već svjestan o ugroženosti okoliša pa s time i ljudskog života o kojem ovisi. Ovdje se obrađuje ekološko-antropološki problem. Znanstvena postignuća i tehnički napredak pokazuju svoju drugu stranu-negativnu zbog pretjerane manipulacije i despotskog ponašanja prema prirodi, udarac se vraća i reakcija prirode sa negativnim učincima, prijeteći čovječanstvu. ¹ Nakon oduševljenja napretkom i postignućima raste svijest o granicama razvoja i potreba etičkog odgoja i korištenja dobara. Ekologija kao znanost vezana je za etiku. Crkva sa teološkim promišljanjima skreće pozornost na te ekološke probleme. ²U ovom radu ćemo promatrati ne samo utjecaj i razaranje okoliša (Ivan Pavao II.) iako se njemu ne posvećuje nužna pozornost, da bi se očuvao prirodni 'habitat' životinjskih vrsta kojima prijeti nestanak, nego ćemo naznačiti da se održi moralni uvjeti autentične'ljudske ekologije'. Bog je dao čovjeku i njega samoga te čovjek, mora poštivati naravnu moralnu strukturu kojom je obdaren. ³

Dakle neophodno je sačuvati ontološkoga čovjeka habitata, njegove unutarnje spolne naravi koja je ugrožena ne samo genetičkim inženjerstvom koje zadire u prirodnu narav okoliša nego tom rodnom ideologijom koja zadire u spolnu narav čovjeka. ⁴

1. Ekološka ugroženost čovjekove naravi

Priroda ima zakonitost, isto tako čovjek i njegova narav ⁵ ima svoje koje se moraju poštovati. Postoji više razloga nepoštivanja prirode ljudske spolne naravi. Jedan je razvitak tehnike koji nije u razmjeru s moralnim i etičkim pa ovaj etički stalno zaostaje. ⁶ Tehnika postaje nadmoćnija nad prirodom i želi dominaciju, a zaboravlja se na etičku odgovornost. Postiglo se da čovjek može biti i sam stvaratelj vlastite naravi, stoga etička zaostaje. ⁷ Tako je čovjek zapostavio svoj *essere*-biti čovjek, i ustupio prednost: *avere*-imati čovjeka. Pa se stvara nova etika u kojoj je glavnina: *napredak, tehnika i korist*. Međutim, takva etika rađa kulturu odbacivanja. Dok se koristim, služim se materijalnim, kad nema koristi, odbacujem. Isto tako je i sa spolnom naravi, posredstvom tehnike-promjena spola, čovjek može po želji oblikovati. Etička odgovornost dolazi u pitanje pa *biti čovjek, - muško-žensko, čime se očituje spolna narav*, trebala se štititi unutrašnja jezgra ljudskog dostojanstva i odlike *biti čovjek koje proizlaze iz te ontološke datosti*. To onda

¹ L. Lorenzetti, La morale nella storia, Bologna,2009.,538.

² Papa Franjo:Enciklika,Laudato si,Zagreb,2015.

³ Ivan Pavao II, Centezimus annus, Stota godina,Zagreb 2001.,br.38.

⁴ S. Vuletić, I. Tomašević, Bio-etički i eko-teološki poticaji za zaštitu okoliša i života, 292.

⁵ S. Belardinelli,Nature in a cosmological...Cita del Vaticano, 2002.,66.

⁶ I. Pavao II. Redemptor hominis-Otkupitelj čovjeka, Zagreb, 1991. br.15.

⁷ H. Jonas, Il principio responsabilita... , Torino, 1990. 13.

obuhvaća i zaštitu jedinstvene ljudske naravi, tjelesnosti i urođene spolnosti. Papa Franjo u enciklici, *Laudato si ...* „Ljudska ekologija uključuje također nešto vrlo duboko: nužan odnos između ljudskog života i moralnog zakona, koji je upisan u samu našu narav i nužan je za stvaranje okoliša.“

Benedikt XVI. je rekao da postoji 'ekologija čovjeka' koja se temelji na činjenici da 'i čovjek posjeduje jednu narav koju treba poštivati i kojom se ne smije manipulirati po volji' (...). Prihvatanje vlastitog tijela kao božjeg dara nužno je za primanje i prihvaćanje cijeloga svijeta(...). Prihvatiti vlastito tijelo, brinuti se za njegov smisao, bitan je sastavni dio svake istinske ljudske ekologije.⁸ Papa Franjo upozorava da je *ljudska ekologija zanemarena*. Razlog je što je spolna narav postala nešto čime se želi ovladati ili uništiti ako to nekome odgovara, pa to upravo čini rodna ideologija.⁹ Ljudsko tijelo podvrgnuti osobnoj potrebi koja se očituje u binarnom ili heterosaksualnom konceptu, muško –žensko-izgraditi spolni identitet.¹⁰

2. Povijest nastanka rodne ideologije

Ljudska spolnost narav i karakter postoji od početka čovječanstva. Međutim, važnost dobiva početkom druge polovice 20. stoljeća. Može se usporediti, kada se javlja i globalna svijest o potrebi zaštite ljudskog okoliša. Raspravu o čovjekovoj binarnoj heteroseksualnosti spolnoj naravi kao prirodnoj datosti danas je dovela u pitanje, *rodna ideologija*,¹¹ koja se počela razvijati krajem pedesetih i početkom šesdesetih godina 20. stoljeća.¹²

Prvi koji su razlikovali rod od spola bili su američki psihijatri John Money i Robert Soller. U svojoj knjizi „Seks and Gender“, kaže se: „Rod je pojam koji ima psihološke i kulturne konotacije više nego biološke. Ako propisani pojmovi za spol 'muškarac' i 'žena' odgovaraju pojmovima za rod 'muški' i 'ženski'; ovi posljednji pojmovi mogu biti sasvim neovisni o (biološkom) spolu,“¹³ nego se može naknadno proizvoljno izabrati.¹⁴ Rodna ideologija dakle, ne vodi računa o pojedinim primjerima dvospolnosti u čovjeka poput hemafrodita ili pseudo hemafrodita nego i već prirodno zadan biološki spol pokušava nasilno preodgojem promijeniti.

Feministički pokreti su dali veliki zamah.¹⁵ Osobito u seksualnoj revoluciji šesdesetih godina 20. stoljeća poput Kate Millet svojom knjigom *Spolna politika*, kako nema razlike u spolnosti pri rođenju, nego se psihoseksualna osobnost (termin od dr. Moneya) nešto što se uči i stječe nakon rođenja.¹⁶

Već početkom 1970-tih godina u Akademskim političkim raspravama riječ *gender (rod)* tumači se kao društveni spol za razliku od tjelesnog spola (seks). Tako se taj način r i j e č -spol koristi za sve razlikovane osobine koje su biološki i nasljedno uvjetovane, dok bi onda *rod označavao one osobine koje su uvjetovane društvenom okolinom ili odgojem.*“¹⁷

Prema njihovoj teoriji ljudi se rađaju kao muško i žensko, ali naknadno uče biti muškarac ili žena.¹⁸ Rodna ideologija ima temelj da spol kao takav nema nikakav utjecaj na rod, koji je isključivo društvena konstrukcija i da je on promjenljiv. Judith Bulter u svojoj knjizi tvrdeći da „rod ne proističe nužno od spola.“¹⁹ Na taj način „pojam roda uvodi se kao opozicija biološkim spolnim razlikama.“²⁰ To se tumači da se

⁸ LS, br. 155.

⁹ Isto.

¹⁰ R. Pavlić, Muško i žensko stvori ih. Riječki teološki časopis. 321-338

¹¹ M.A. Peters, *Il gendar...* Cita de Vaticano 2009.271.

¹² S. de Beauvoir, *Il secondo sesso*, Milano,2008.271.

¹³ R.Stoller, *Seks adn gender*,New Jork, 1968.,9.

¹⁴ G. Kuby, *Nova ideologija seksualnosti: Izazovi i opasnosti gender revolucije*, Split,2010.,56-57.

¹⁵ R. Reuther,*New Earth*, New Jork,1975.

¹⁶ K. Millet, *Sexual Politicis*, New Jork, 1969.

¹⁷ J. R. Anić, *Kako razumjeti rod?* Zgreb, 2011.,23.

¹⁸ A. Aparisi Miralles i *pontificum cinsilium pro laicis*,2014.,75.

¹⁹ J. Butler, *Nevolje sa rodnom*, Zagreb,2000.,136.

²⁰ Isto.

rekonstrukcijom binarnoga m./ž. roda/ *spola može* postići potpuna jednakost između muškarca i žene gdje oni ne bi bili više ograničeni svojim muškim i ženskim rodnim ulogama.²¹

Za primijetiti je da rodni ideolozi pojmove m./ ž. pretjerano sociologiziraju, probleme koji proizlaze iz dijalektičkoga odnosa muškarca i žene svode kao društvenu uvjetovanost, pritom ignorirajući da postoji i spolna uvjetovanost. Zar žene mogu ignorirati svoj menstruacioni ciklus, trudnoću i dojenje djeteta, što muškarac nikad ne će shvatiti i reći da to ne utječe na njihovu osobnost?²²

Čovjekova spolna narav darovana je u klici već rođenjem.²³ Ona se ne može dogovorom unaprijediti ili ostvariti jer je čovjek ontološki određen kao muško ili žensko, i ne može je nasilno mijenjati kako naučava rodna ideologija tvrdeći da postoji čak i više spolova.²⁴ Čovjek se može roditi kao hemafrodit, ali iznimka ne mijenja pravilo, i rasprave o interseksualcima.²⁵ Rodna ideologija je u suprotnosti s kršćanskom antropologijom, što se vidi po izjavama učiteljstva Crkve od pape I. Pavla II., Benedikta XVI. i pape Franje.

Spajanjem muške i ženske stanice mogu donijeti ljudski život. Zbog toga teorija o spolu i rodu čini se više subjektivna, nego objektivna, ponajmanje emotivnom (nije znanstveno utemeljena), koja se na silu želi nametnuti suprotno čovjekovoj spolnoj naravi. Iz toga je jasno da rodna ideologija, osim što utječe na ekologiju čovjekove spolne naravi, utječe i na ekologiju obitelji. Ona oduzima posebnost i individualnost spolovima, što je nepravda a proizlazi iz ničega što nije po naravi jednako i tako je stvorila umjetnu jednakost, narušavajući urođenu bit čovjekove spolne naravi i bračne te obiteljske zajednice muškarca i žene.

3. Utjecaj rodne ideologije na ekologiju obitelji

U dosadašnjem izlaganju postalo je jasno da rodna ideologija svojim postavkama zadire u čovjekovu spolnu narav u nanosi štetu binarnom heteroseksualnom konceptu čovjeka i spolnosti. Kada se to razmotri u odnosu na obitelj dakako da šteti i obitelji koja se na njoj i temelji jer novi život ne može nastati spajanjem stanica roditelja 1 i roditelja 2. U temeljnoj strukturi ljudske ekologije, kaže Ivan Pavao II.: „Prva i temeljna struktura ljudske ekologije jest obitelj u smislu što u njoj čovjek prima prve i odlučujuće spoznaje o istini i o dobroti (...) ovdje se razumije obitelj *utemeljena na braku*, u kojoj međusobno darivanje samoga sebe sa strane muža i žene stvar okoliš života (...).“²⁶ Stoga proizlazi da obitelj-temeljna zajednica društva danas je ugrožena jednako kao i ekologija ljudskoga okoliša.

Ekologija ima svoj korijen (oikos-'kuća – dom') Samim tim, dekonstrukcijom linearne spolne naravi muškarca i žene, ugrožava se i ekološki obiteljski *habitat čovjeka*, o čemu govori i papa Franjo: „Rodna ideologija koja niječe naravnu razliku i uzajamnost između muškarca i žene. Ta ideologija zamišlja društvo bez razlika između spolova čime dokida antropološki temelj obitelji.“²⁷

Rodna ideologija, uvodeći pojam rod (gender) koji bi trebao zamijeniti riječ spol (seks), želi postići tri stvari: temeljnu jednakost žene i muškarca; dekonstrukciju spolnoga identiteta muškarca i žene i dekonstrukciju prisilne normativne heteroseksualnosti.²⁸ Sa prvom se slažemo postavkom , jednakost u temelju. Drugo, dekonstrukcija spolnoga identiteta muškarca i žene, - kao normativne heteroseksualnosti a uvođenje više radnih identiteta²⁹ značilo bi da ona može postojati i više identitetskih obitelji,³⁰ koje onda i ne moraju

²¹ Isto.,387.

²² M. Volarević,Žena u obitelji, društvu i Crkvi,111.

²³ I. Poljaković, G. Dodig; Crkva u svijetu, 48(2013.)2,39.

²⁴ A. Fausto-Sterling, The Five Sexes,

²⁵ J.R.Anić, Kako razumjeti rod? 174.

²⁶ Ivan Pavao II. CA, br.39.

²⁷ Franjo, Amoris letitia-Radost ljubavi, Zagreb,2016.,br.56.

²⁸ G. Kuby, Svjetska seksualna revolucija, 105.-106

²⁹ Maskutini,feminini, transrodni, transvestitski, iznad rodni (kiborg) heteroseksualni, biseksualni, aseksualni...

³⁰ Identitet obitelji, može biti partnerska više partnerska, istospolna itd.

nužno biti od muškarca i žene. Tim razlogom mnoge države žele uvesti termine roditelj 1 i roditelj 2, umjesto otac i majka. Tim sistemom onda se mogu mijenjati i strukture obitelji kao zajednice sastavljene od muškarca i žene. Tim načinom i pojmom rodni ideolozi uporno tvrde kako biološki spol muškarca i žene ne znači ništa, nego postoji *rod* koji je fiksiran i promjenljiv kao i *spolni identitet* čovjeka, koji on slobodno bira na temelju spolne orijentacije.³¹

4. Rodna ideologija i ekologija čovjekove spolne naravi

Kultura i društvo utječu na osobnost čovjeka i društvom nametnute uloge pa ovdje pripadaju i spolni stereotipi. Ovdje ubrajamo narav i kulturu koji su iz istog izvora – biti čovjek jednako muškarac i žena. Sam čovjek je slab i ranjiv stoga mu treba drugi da bi se razvio do svoje punine čovječnosti. Samo u simbiozi života, kada svaka strana daje svoje sposobnosti biva razvoj cjelovitog čovjeka.³² Stoga je pitanje na koji način vrjednovati urođenu narav i kulturnu povijesnost čovjeka, budući su obje kategorije važne. Rodna ideologija kaže da društvo i kultura stvaraju muškarca i ženu a ne biološki spol. „Zašto se onda ne bi moglo reći kako rodna ideologija svojim naučavanjem i političkim mainstremom, počevši od seksualne revolucije krajem šesdesetih godina 20. stoljeća, također nameće svojim naučavanjem određene društvene stereotipe tko je to muškarac, žena ili nešto treće, olako zaboravljajući kako je cjelokupno društvo i kultura, kao i povijest čovječanstva izgrađena na jedinstvenoj čovjekovoj spolnoj naravi biti muško i žensko.”

Rodna ideologija ne pokazuje niti dokazuje da muškarac ili žena postaju što jesu jer im je društvo to nametnulo. Narav i kultura imaju svoj utjecaj na čovjeka jer su u odnosu ali ne da bi jedno drugo potpuno apsorbirali. Koji brane činjenicu da je čovjek plod društva i kulture i neovisan i neovisan o svojoj spolnoj naravi, kojim argumentom to dokazuju? Čovjek nije čisti determinizam niti čista sloboda i da se proizvoljno određuje tko je čovjek istovjetno muškarac i žena. *Naprotiv čovjek je neraskidiv spoj naravi i kulture.*³³

Crkveno učiteljstvo jasno govori: „Pred teorijama koje o spolnom identitetu razmišljaju samo o kulturnom i društvenom proizvodu što proizlazi iz međudjelovanja između zajednice i pojedinaca bez obzira na osobni spolni identitet bez povezanosti s pravim značenjem spolnosti, Crkva se neće umoriti ponavljati svoje naučavanje.“ Svatko, muško i žensko, treba da prepozna i prihvati svoj spolni identitet“,³⁴ i svoju urođenu spolnu narav jer „poput svih naravnih osobina, čovjeku je spolnost najprije dana u klici i ona stoga mora rasti i razvijati se usporedo s ostalim čovjekom tjelesnim i duševnim pretpostavkama, bez obzira na utjecaj društva i okoline koji dakako, nije zanemariv.“³⁵ S tim u vezi Ivan Pavao II kaže: „Ne može se zaniijekati da čovjek nije uvijek zadan u nekoj posebnoj kulturi, ali ne može se zaniijekati da se čovjek ipak ne iscrpljuje u toj istoj kulturi.“³⁶

Karakteristike muškarca i žene društvenim normama i socijalizacijom mogu se učvrstiti ili oslabjeti.³⁷ Možemo se složiti da postoji dinamika ljudske naravi,³⁸ ali ona je ontološki uvijek ista i da realnost nije apstraktna narav i čovjek ne može ispuniti sam ispunja društvo i kultura, što čini rodna ideologija smatrajući spolnu narav društvenom konstrukcijom. Ako je to tako, onda ljudska narav, time i spolna, odlazi u povijest, jer društvo i kultura sada preuzimaju ulogu totaliteta u kreiranju spolne naravi čovjeka. Na pitanje ljudske univerzalnosti pitamo se postoje li trajne ljudske univerzalnosti osobine i moralne norme i da li će doživljavati trajne promjene kako se društvo bude razvijalo. Ako neka buduća civilizacija bude tolerirala ubojstvo, krađu, pedofiliju itd., može li se to onda smatrati općeprihvatljivom normom? Sve to vodi prema tome da nema objektivne istine, nego samo povijesna i kulturološka hermeneutika koja stvara istim univerzalna ljudska narav stvara trajno jedinstvo.³⁹ Da postoji jedna ljudska narav za svakog čovjeka je još iz

³¹ G. Kuby <svjetska seksualna revolucija, 105.-106.

³² B. Castille de Cortazar; Dio creo l' uomo...pontificum consilium pro laicis,2009.,85.

³³ Isto.

³⁴ Ppinski vijeće „Iustitia et pax“,2009.,br.224.

³⁵ M. Volarević, Žena u obitelji, društvu i Crkvi,111-112.

³⁶ Iva Pavao II. Veritatis Splendor, Sjaj istine, Zagreb, 2008. br.53.

³⁷ D. Matić, I. Koprek, Bioetika i ideal. pozadina rod,ideal. 389.

³⁸ J. Danielou. Opstoji li jedna ljudska narav?B. S.401970.,305-311.

³⁹ Isto.

grčke antike. „Čovjek antičkog vremena se smatrao dijelom kozmosa, bio je intimno povezan sa zakonima prirode, ali ne da bi se njome upravljalo i dominiralo, već da bi se upoznalo i prihvatilo njezina pravila i zakone, te prema tome uskladilo i ponašanje.“⁴⁰

Na istom pogledu na prirodu i kozmos temeljilo se i rimsko pravo. Ciceron je definirao naravni zakon ispravan razumu koji je u skladu s ljudskom naravi, općom i nepromjenljivom koja ne može razlikovati nigdje proizvoljno.⁴¹

Na isti način nas upućuje da narav čini jedinstvo među svim ljudima. Također se to odnosi i na ljudski okoliš, njegovo očuvanje, samim tim i urođene spolne naravi, koje se zrcali u stvarnosti biti na sliku Božju, istovjetno na muškarcu i ženi, pa u tom smjeru Bog daje slobodu čovjeku i treba imati na umu da „služenje slobodom podrazumjeva uporište u naravnom moralnom zakonu univerzalnog obilježja koji potječe i objedinjuje sva prava i obaveze(...).“⁴²

Čovjekova sloboda iz bogosličnosti iz čovjekove naravi biti muško i žensko na *sliku Božju* što kaže i Ivan Pavao II.: „označuje nepromjenljiv temelj sve kršćanske antropologije.“⁴³

Upravo o kršćansko-antropologiji i rodnoj ideologiji kao dvama suprotstavljenim pogledima na čovjeka i njegovu narav biti će riječi u slijedećem podnaslovu.

5. Rodna ideologija i kršćansko – teološka antropologija

Već smo primijetili kako je *rodna ideologija* razvila novu ideologiju – paradigmu poimanju čovjeka (aseksualno biće) i njegove naravne (urođene) spolnosti *muško / žensko* na kvaziznanstvene antropološke teorije različite od biblijsko – teološko – antropološkog tumačenja slike čovjeka, istovjetno muškarca i žene. Rodna ideologija kaže da ne vrijedi više što Biblija kaže: „muško i žensko stvori ih (Post.1,27) nego vrijedi drugi zakon prema kojem je čovjek onaj koji stvara ženu i muškarca ili nekakav treći spolni identitet.⁴⁴Tako sada čovjek istovremeno su-stvara i razara svoju originalnu spolnu narav. Prema Rodnoj ideologiji čovjek postaje proizvod svoga duha i volje.⁴⁵

Kršćansko-biblijsko-teološka antropologija, suprotno od rodne ideologije, istinu o čovjeku temelji na dvjema tvrdnjama: „Prva da je Bog stvorio čovjeka, a druga da je čovjek kao Božje stvorenje, zauvijek ostaje u egzistencijalnoj i ontičkoj povezanosti sa svojim Stvoriteljem.“⁴⁶ Stvorivši muško i žensko dao im je slobodu i povjerio da budu čuvari zemlje i čuvaju svoje slike koja se očituje u biti muško i žensko. ...'Plodite se i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite!“(Post.1,26-28). Stvoren na sliku Božju i da posjeduje razum, čovjek je pozvan na odgovoran život i ophođenje prema stvorenoj stvarnosti.⁴⁷ Bog je usadio u stvoreni svijet oblike upravljanja da bi čovjeka čuvalo po planu.⁴⁸ Tim načinom treba gledati na spolnu narav utemeljenu na jedinstvu u dvojnosti i dvojnosti u jedinstvu, a to je biti čovjek jednako muško / žensko (jedinstvo u dvojnosti i muško /žensko jednako čovjek (dvojnost u jedinstvu), a ne, kao što tvrdi rodna ideologija, gledati na spolnu narav čovjeka kao na društveno – kulturni kontakt.⁴⁹ Po rodnoj ideologiji, čovjekova spolna narav nema onda jedinstven spolni karakter jer svaka kultura može donijeti vlastito i proizvoljno pravilo. Stvoritelj je povjerio čovjeku(...) no ne apsolutna vlast, da upotrebljava ili zloupotrebljava kako mu se sviđa.“⁵⁰ Istovjetno kao u prirodi, i ljudska narav posjeduje svoje urođene naravne zakone, „ako se razumijevanje naravnog moralnog zakona zamagljuje, ne može se izgraditi stvarno

⁴⁰ S. Vuletić, I. Tomašević, Bioetičke i eko-teološki poticaji za zaštitu okoliša i života, 290.

⁴¹ R. DE Mttei, Diktatura relativizma, Split,2010.,58.

⁴² Kompendij, br.140., za Marvansku građu,Zagreb, 2003. (=MD), br 6.

⁴³ Ivan Pavao II. Mulieris dignitatem.

⁴⁴ Benedikt XVI., Discorso (21.12.2012.) w 2 Vatican.va...(12.12.2019.)

⁴⁵ M. Volarević, Žena u obitelji, društvu i Crkvi,128.

⁴⁶ L. Nemet, Teologija stvorenja, Zagreb,2003.,125.

⁴⁷ A. Bekavac,F.Podgorelec,Suvremeni izazovi globaliziranog svijeta, Bogoslovska smotra 84,2-349.

⁴⁸ Kompendij br.37.

⁴⁹ G.P.Dinie de, A Danese-C.V. 2009.,102.

⁵⁰ Ivan Pavao II. „Christi fides laici, enciklika pozivu i poslanju laika u Crkvi i svijetu, Zagreb, 1990.,br.43.

i trajno zajedništvo sa drugima.“⁵¹ Zato zadiranje u prirodu i u čovjekovu urođenu narav u prvom slučaju ima negativne posljedice za čovječanstvo, u drugom i za čovjeka i čovječanstvo. Stoga je potrebna ekologija za ekologiju ljudske naravi, koju rodna ideologija nastoji ignorirati. Prema kršćansko-teološkoj antropologiji čovjek ne može samo biti plod kulture rodnoj ideologiji smatrajući ga kulturnim i društvenim konstruktom, čovjek činom stvaranja muško i žensko iz te ontološke datosti mora čuvati okoliš i svoju urođenu narav. Gledajući cjelovito, pozvan je čuvati i izgrađivati kulturu i svoje narav.⁵² Čovjek je u središtu stvaranja, povjeren mu je životinjski svijet da im dade imena, ali to nije apsolutno gospodstvo već ga ovlašćuje da ga brani i čuva.⁵³ Tako iz teksta stvaranja su temelji, da ljudsko biće muško i žensko je stvorenje, a ne božanstvo, koje ga je Bog stvorio, a učinak te skrbi je činjenica, da je' stvoren na sliku Božju.“⁵⁴

Biti stvoren, muško i žensko, na sliku Božju, označava da je u centru stvaranja, ali treba imati na umu da je samo stvorenje,⁵⁵ pa umjesto da vrši svoju ulogu suradnika u djelu stvaranja, čovjek se stavlja na mjesto Boga.“⁵⁶ - postaje stvoritelj. A klasična definicija grijeha prema moralnoj teologiji glasi: „odvratanje od Boga, a okretanje stvoru.“⁵⁷ Sve nas to upućuje kako je čovjek zanemario moralno-antropološki okvir odgovornosti u odnosu prema sebi i stvorenoj stvarnosti.⁵⁸

Možemo zaključiti prema kršćansko-teološkoj antropologiji čovjekova spolna narav ne može biti fluidna kategorija ili nekakav „performance“ s kojom se može proizvoljno manipulirati i koju se može sebi podvrgnuti i čime netko može gospodariti kako naučava rodna ideologija.

Z a k l j u č a k

U današnjem svijetu postoje razne ugroženosti života, kako ekološka tako i antropološka. Zadnjih godina je činjenica da pretjerana čovjekova dominacija prijeti globalnom uništenju čovjeka i čovječanstva. Ako čovjek ne počne poštovati i čuvati svoj prirodni habitat, atak na čovjekovu bit i spol pridonosi i rodna ideologija, tumačenjem čovjeka i spolne naravi. Umjesto da se nadopunjuje jedinstvena ljudska narav, s pomoću rodne ideologije kliznula je j u dualizam prema kojem biti muško i žensko ne ovisi o uređenom spolu, nego proizvoljno o rodu koji smatraju društvenim konstruktom. Čovjek pokušava biti sam stvaralac svoje spolnosti. Rodni ideolozi gledaju na čovjekovu spolnu narav ko na nešto promjenljivo nad čime se može dominirati, slično kao prirodnim okolišem i za obitelj čiji temelj se nalazi u naravnoj spolnosti iz koje obitelj i nastaje.

Kršćansko – biblijsko – teološka antropologija uči kao što na okoliš ne treba samo gledati kao dio materije jer i ona ima svoje naravne zakone, također i na čovjeka je potrebno gledati kao cjelinu njegove stvorenosti biti muško i žensko. Čovjek se ne može proizvoljno oblikovati bez ikakve etičke odgovornosti, tehnički oblikovati i dominirati kako to trenutno odgovara i služi, da ne poštuje nutarnje zakone čovjekove spolne naravi i prirodnih zakona.

U Valpovu, 4. siječnja 2020. godine

Dragan Milošević

⁵¹ Kompendij, br. 142.

⁵² M. Chiodi, *Etica della vita*,... Milano, 2006.,100.

⁵³ L.A.Gallo, *Kršćanski angažman u korist ekologije*, u *Kateheza* 2007. -4.,29,342.

⁵⁴ *Usporedi Isto*, 341.

⁵⁵ L.Lorenzetti, *La morale nella storia*, 540.

⁵⁶ Ivan Pavao II., *CA*, br.37.

⁵⁷ M. Volarević, *Žena u obitelji, društvu i Crkvi*, 128.

⁵⁸ Ivan Pavao II. *Enciklika, Evangelium vitae*, Zagreb,1995.,br.42.